

gave at sikre, at der her i Landet altid er et, produktionsmæssigt set, forsvarligt Løn-niveau, og jeg kan for mit Vedkommende ikke sige andet end, at jeg synes, der er Grund til at anerkende, at Arbejdsgiverne — altsaa i Modsætning til Regeringens Synspunkt — under disse Forhold, hvor Samfundsfreden var saa værdifuld, har ført en Politik, der kun kan opfattes saaledes, at Produktionens Ledere først og fremmest vil se at bringe Produktionsomkostningerne ned paa et lavere Niveau ved Indskrænkninger paa andre Omraader end Lønnen. Det forekommer mig, at det har været en grænseløs Ensidighed, hvormed Ministeriet til Stadighed har omtalt Lønspørgsmaalet. Jeg tør ikke sige, at Lønnen overalt er nede paa det Niveau, som er nødvendigt, jeg tror, der kan paavises Tilfælde, hvor en Nedgang i Lønnen vil blive nødvendig i den kommende Tid, men den Ensidighed, hvormed den højtærede Regering behandler Lønnen i Sammenligning med andre Produktionsomkostninger, tror jeg er overordentlig skadelig. Jeg behøver blot at nævne, hvad et Forhold som hele Kreditspørgsmaalet betyder. Ja i en Række af de Tilfælde, hvor Regeringen raaber paa Lønnedsættelser som det eneste saliggørende, vilde det jo være af langt større Betydning, at Regeringen besluttede sig til en fast Politik i Kreditspørgsmaalet, med Hensyn til Kapitaltilførsel, der kunde medføre en Nedsættelse af de forfærdende Renteudgifter, som Erhvervene og Bedrifterne udreder i dette Øjeblik, og hindre de Tab paa Obligationsskurser, som i dette Øjeblik paa en Række Omraader har langt videregående Virkninger end Arbejderløningerne. Der kunde nævnes en Række andre Tilfælde, hvor man fra Regeringens Side anvender det samme Raab om Lønnedsættelse som det eneste afgørende, men hvor bedre Organisation, bedre Teknik og Driftsbesparelser vilde spille en langt større Rolle. Derfor har vi fra vor Side ogsaa kunnet støtte den Del af den tidligere Regerings Forslag, der tog Sigte paa Gennemførelsen af saadanne rationelle Reformere.

Altsaa, naar den højtærede Statsminister i Gaar kom med en af de Selvfølgeligheder, som han jo lever sit Liv paa at fremsætte, at Produktionens Afkast sætter Grænsen for, hvad den kan yde i Løn, ja saa er denne Maade, hvorpaa han fremdrager en enkelt Produktionsomkostning og skyder alle de andre Produktionsomkostninger til Side, efter min Mening Udtryk for en Uforsvarlighed i Behandlingen af hele dette Forhold. Man maa dog erindre, at

for de Bedrifter, der skaber Arbejdsløshed, er Produktionsomkostningerne, foruden Lønnen, Renteudgifter, Administrationsudgifter, Udgifter, der er for store som Følge af mangelfuld Organisation, mangelfuld Tilrettelægning af Arbejdet. Jeg minder om, hvorledes man gennem Undersøgelser i Amerika og Sverige er naaet til det Resultat, at i en Række af store Virksomheder er Omkostningerne 30—50 pCt. for store, fordi Arbejdet ikke er tilrettelagt rationelt. Derfor siger jeg, at naar et Parti nu fremdrager Lønningerne alene, uden at nævne Nedsættelser paa de andre Poster, giver dette Parti sig selv et Ansigt, der ikke viser mod Fremskridtets, men mod Tilbageskridtets Vej.

Jeg vil gerne slutte med at udtale, at det er for mig ubegribeligt, hvad Venstre tænker at opnaa ved en saa ensidig Politik som den, dette Lovforslag er Udtryk for, en Politik, der i sine Konsekvenser — og deri forstaar jeg, at det ærede Medlem Hr. Sven er ganske enig med mig — vil hidse Klasser og Befolkningslag op imod hinanden. Hvor-naar er der opnaaet noget her i Landet derved? Saaledes som det danske Samfund er bygget op, kan et enkelt Befolkningslag kun en stakket Stund herske over andre. Vi kommer til her i Landet at tale os til Rette om Sagerne, og selv om Statsministerens Trang til at sprænge alt, hvad han faar mellem Hænderne, er kendt, tror jeg dog, han skulde bekæmpe denne Trang i en Tid som den, vi lever i. Der er ingenting at vinde ved at spille stærk Mand, naar man dog ikke er stærkere, end han er.

Holstein: Det har hidtil fra alle Sider her i Salen været et almindeligt Ønske, at naar vi skulde gennemføre Lovforslag af den Beskaffenhed, som her ligger paa Tingets Bord, var det af største Betydning, at saa mange som muligt kunde samles derom i Enighed, og dette Synspunkt var ogsaa den højtærede Regerings, da den i Efteraaret 1921 forelagde sin store, fremdeles, med nogle Modifikationer siden, men i det store og hele stadig gældende Arbejdsløshedslov. Den blev forelagt i Efteraaret 1921, den kom til første Behandling her i Slutningen af Oktober 1921, og den blev efter meget heftige Diskussioner og et vanskeligt Udvalgsarbejde endeligt vedtaget umiddelbart før Jul i 1921. En af Grundene til, at den gældende Arbejdsløshedslov vakte saa stærk Modstand særlig fra socialdemokratisk Side, var, at i dens oprindelige Form havde Begrebet Nødhjælpsarbejder og Bestemmelserne om disses Art og Afønning faaet en fremtrædende Plads i Loven paa en saadan